

Використання логістичних систем для управління оборотними засобами підприємства

Шереметинська О.В.

Національний університет харчових технологій, м. Київ

У загальній постановці з позиції задачі структурно-функціонального синтезу логістичних систем досліджується виникнення, перетворення або поглинання матеріальних і супутніх потоків на певному економічному об'єкті, що функціонує як система, тобто що реалізовує поставлені перед ним цілі і який розглядається в цьому контексті як єдине ціле. В процесі обороту оборотних засобів вони приймають ту чи іншу форму потоку, над яким здійснюються вищезазначені дії, тому управління оборотними засобами доцільно розглядати з використанням логістичних систем.

Логістична система – це адаптивна система із зворотнім зв'язком, що виконує певні функції управління та координації руху оборотних засобів підприємства.

У практичній діяльності об'єктом логістичного управління можуть виступати оборотні засоби, які відображають характер розміщення інвестованого у процес господарської діяльності капіталу. Ці активи перебувають у грошовій, виробничій, товарній формах, вони знаходяться у стані безперервного руху, під час якого відбуваються зміни в їх обсягах, складі, вартості. Динамічному характеру оборотних засобів притаманні всі ознаки потокового процесу, тому вони в першу чергу можуть виступати об'єктами логістичного управління.

В процесі формування логістичної системи виникають наступні елементи: логістичні операції (логістичні функції) – дія яка пов'язана з виникненням, перетворенням або поглинанням матеріального і супутніх йому інформаційних, фінансових, сервісних потоків; ланки логістичної системи – певний економічно і функціонально відособлений об'єкт, що виконує свою

локальну мету, пов'язану з певними логістичними операціями або функціями,, логістичний ланцюг – певна кількість ланок логістичної системи, лінійно впорядкованих по матеріальному (фінансовому, інформаційному) потоку з метою аналізу або проектування певного набору логістичних функцій і витрат, всі вони потребують уважного розгляду при використанні логістичних підходів для побудови системи управління оборотними засобами підприємства.

Оскільки процес відтворення постійно повторюваних кругообігів оборотних засобів знаходить відображення у відповідних залишках, які з різних сторін характеризують перебіг цього процесу, то на практиці частка оборотних засобів у формі накопиченої вартості представлена запасом товарно-матеріальних і грошових цінностей. Наявність двох підходів до визначення сутності оборотних засобів – динамічного і статичного – має принципове значення для оптимізації часових та просторових параметрів логістичних поточкових процесів. Часові параметри логістичних поточкових процесів визначаються логістичним циклом підприємства, методологічною основою побудови якого є операційний цикл, просторову організацію поточкових процесів забезпечує логістичний ланцюг, який поєднує в різних комбінаціях послідовно-паралельні функціональні ланки, пов'язані спільними матеріальними, інформаційними і фінансовими потоками.

Логістичний цикл та логістичний ланцюг – це дві форми прояву одного й того ж самого базового процесу – кругообігу оборотних засобів.

Оборотні засоби в своєму кругообігу приймають різні форми потоків: матеріальний (запаси, незавершене виробництво, готова продукція), фінансовий (грошові кошти, дебіторська, кредиторська заборгованість), інформаційний (документальне оформлення здійснення тих чи інших операцій, передача інформації на різних носіях).

При використанні логістичних систем в управлінні необхідно враховувати наступні принципи:

- принцип послідовного просування етапами створення системи (спочатку систему слід дослідити на макрорівні, у

взаємовідносинах з зовнішнім середовищем, а потім на макрорівні, всередині власної структури);

- принцип поєднання інформаційних, ресурсних та інших характеристик системи, що проектується;
- принцип відсутності конфліктів між цілями окремих підсистем і цілями всієї системи.

Для управління кожним елементом оборотних засобів доцільно використовувати один з нижченаведених підходів:

- логістичні системи з прямими зв'язками (при цьому підході матеріальний потік проходить безпосередньо від початку виробництва продукції до отримання та відвантаження готової продукції оминаючи посередників);
- ешелоновані логістичні системи (при такому підході можуть виникати посередники);
- гнучкі логістичні системи (даний підхід поєднує два попередні і дає змогу проводити ситуативне реагування на виникаючу ситуацію).

Для того щоб зробити процес управління логістичним, потрібно всі процеси управління матеріальними, грошовими та інформаційними потоками змінити так, щоб змінилися: склад, час, кількість, якість, витрати та інші фактори, що в свою чергу дозволяло б з більшою ефективністю здійснювати дані процеси.